

ความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
ของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้

**Awareness of the District Administration Officials of Four Main
Ministries toward the Importance of Southern Border
Province Problems**

วิทยานิพนธ์

โดย

นายคมสิทธิ สุริยวรรณ

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2539

วิทยานิพนธ์ : ความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
ของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้
: Awareness of the District Administration Officials of Four Main
Ministries toward the Importance of Southern Border Province
Problems
โดย : นายคมสิทธิ์ สุริยวรรณ
: Mr. Komsit Suriyawan
นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม : ภาคปกติ รุ่นที่ 17 รหัส 520371004

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็น
สมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลงนาม.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ วชิรขจร)
วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2539

ลงนาม.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ วชิรขจร)
วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

ลงนาม.....ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ)
วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2539

ลงนาม.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ)
วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

ลงนาม.....ที่ปรึกษา
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2539

ลงนาม.....กรรมการ
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

รองศาสตราจารย์.....คณบดี
(สากล จริยวิทยานนท์)
วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : ความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย : นายคมสิทธิ์ สุริยวรรณ

ชื่อปริญญา : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม)

วิชาเอก : การจัดการการพัฒนาสังคม

ปีการศึกษา : 2539

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาระดับความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนา การนับถือศาสนา หน่วยงานที่สังกัด อายุราชการ ระดับการศึกษา ความเข้าใจในภาษามลายู ท้องถิ่น ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ประสบการณ์การทำงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสบการณ์ในการรับฟังการชี้แจงอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และความรู้ความเข้าใจในปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอสังกัด 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 660 คน การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) เฉพาะหัวหน้าส่วนราชการที่มีบทบาทสูงในการพัฒนาและแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ พัฒนาการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ สาธารณสุขอำเภอหรือกิ่งอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอหรือกิ่งอำเภอและเกษตรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 50 อำเภอ 5 กิ่งอำเภอ รวม 385 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือหลักคือ แบบสอบถาม โดยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.90 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พรรณนาในส่วนข้อมูลพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจในปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และใช้ค่าสถิติ t-test ,F-test ในการทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญ ณ ระดับ .05

ผลการศึกษา พบว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อายุราชการระหว่าง 10-20 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นับถือศาสนาพุทธ มีความรู้ความเข้าใจในภาษามลายูในระดับน้อย มีประสบการณ์การทำงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้มากกว่า 10 ปี มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระหว่าง 1-5 ปี มีประสบการณ์ในการเข้ารับฟังการชี้แจงหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มากกว่า 2 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับปานกลาง และมีความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับสูง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของหัวหน้าส่วนราชการ ได้แก่ ระดับการศึกษา และความรู้ความเข้าใจในปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของหัวหน้าส่วนราชการ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความตระหนัก ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนา ศาสนา หน่วยงานที่สังกัด อายุราชการ ความรู้ความเข้าใจในภาษามลายู ท้องถิ่น ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ประสบการณ์การทำงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสบการณ์ในการฝึกอบรมหรือสัมมนาชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้แก่ข้าราชการทุกระดับ โดยเฉพาะหัวหน้าส่วนราชการที่บรรจุหรือย้ายเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. รัฐบาลควรส่งเสริมให้ข้าราชการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้พัฒนาระดับการศึกษาและความรู้ของตนเองเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพบุคลากร
3. ควรมีการแพร่กระจายเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมและปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการประชุมสัมมนาข้าราชการในพื้นที่
4. การคัดเลือกข้าราชการเพื่อทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรคัดเลือกข้าราชการที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาและวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติหน้าที่
5. ควรจัดทำคู่มือเกี่ยวกับวัฒนธรรมและปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้กับข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่
6. รัฐบาลควรเน้นย้ำโครงการพัฒนาเศรษฐกิจต่างๆ ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

ABSTRACT

THESIS : Awareness of the District Administration Officials of Four Main Ministries toward the Importance of Southern Border Province Problems
BY : Mr.Komsit Suriyawan
DEGREE : Master of Arts (Social Development)
MAJOR : Social Development Management
ACADEMIC YEAR : 1996

The purposes of the study were (1) to find out whether the district administration officials in southern border provinces awared the importance of the problems there,(2) to identify the relationship between their awarenees of this issue and the factors influencing it. These factors were age, hometown, religion, workplace, number of working years, education, understanding of Malay, experience in the position of administration chiefs, experience from working in southern border provinces, experience from a training course or a seminar on the problems in southern border provinces and the understanding of the problems there.

The subjects consisted of 660 district administration officials in four main ministries: Ministry of Interior, Ministry of Public Health, Ministry of Education and Ministry of Agriculture and Cooperatives. They were purposively selected to get only those who played an important role in the development of southern border provinces and in solving problems there. These people were district officers or deputy district officers, district development officers, police chiefs, heads of public health offices, chiefs of the primary education offices, and heads of district education offices. The total subjects of 385 were selected from 50 districts and 5 sub-districts. The total questionnaires returned were 350 copies or 90.90 %. Percentage, mean and standard deviation were used to describe the data about the understanding of the problems in southern border provinces and t-test and F-test were employed to test the hypothesis at the .05 significant level.

Finding

It was found that most of the subjects were males, aged 41-50 and had their hometown in the southern border provinces. They worked for the government for 10-20 years. Most had a bachelor's degree. They were Buddhists. Most could understand Malay very little. They had worked in the southern border provinces for more than 10 years and worked as district administration chief for 1-5 years.They used to attend seminars or training courses on the problems of southern border provinces at least twice. They understood the problems at a moderate level but awared the importance of the problems at a high level.

It was also found that the factors significantly related to their awareness were education and understanding of the problems in southern border provinces. The factors found to have no significant relationship with their awareness were age, hometown, religion, workplace, number of working years, understanding of Malay, experience in the position of district administration officials, experience from working in southern border provinces and experience from training courses or seminars on southern border provinces.

Recommendations

1. Training courses on the problems of southern border provinces should be held for the government officials at all levels, especially for district administration officials who was newly transferred to work in southern border provinces.
2. The officials in southern border provinces should be supported to upgrade their knowledge .
3. Conferences or seminars of local officials should include culture and problems of southern border provinces.
4. The officials to be selected to work in southern border provinces should understand the culture of people there, including the problems of that area.
5. The manual on culture and problems of southern border provinces should be prepared for the officials working in the area.
6. The government should implement different economic projects as soon as possible.

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ประสบความสำเร็จลงได้เพราะได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายๆท่านด้วยกัน เพียงลำพังผู้ศึกษาคนเดียว เชื่อว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงมีปัญหาและอุปสรรคมากมาย ไม่อาจสำเร็จลุล่วงด้วยดีเช่นนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพัฒนาสังคม นิศาทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ ด้วยความห่วงใย โดยเฉพาะท่านอาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ วชิรขจร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เอาใจใส่ดูแลตั้งแต่เริ่มแรก ไปจนถึงการเก็บข้อมูล จนกระทั่งสำเร็จ ท่านศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการและอาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ทำให้การทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอน้อมกราบพ่อ และ แม่ ซึ่งเป็นผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างและพี่สาว ที่คอยให้กำลังใจอันใหญ่หลวงในยามที่ท้อแท้ ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในกรมการพัฒนาชุมชนทุกท่าน ที่คอยห่วงใยและถามไถ่อยู่เสมอและขอขอบพระคุณหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจ และสุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนๆ คณะพัฒนาสังคม (นิศา) ทุกคน โดยเฉพาะคุณขวัญชนก คุณนพปฎล คุณอริสรา คุณมาโนชญ์ คุณเพ็ญภัค และ พ.ศ. รุ่น 17 ทุกคน ที่เขียนรุ่น 18 ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและให้คำปรึกษา จนทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้ศึกษาขอระลึกไว้ในใจตลอดไป

กมลสิทธิ์ สุริยวรรณ

ตุลาคม 2539

คำนำ

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบไปด้วยจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูลและสงขลา มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมร่วมกัน ซึ่งได้แก่ เอกลักษณ์ทางด้านภาษาศาสตร์ เอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์เหล่านี้ทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดความหวาดระแวงและไม่เข้าใจกัน ทำให้เกิดเงื่อนไขนำไปสู่การเรียกร้องให้แบ่งแยกดินแดน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างมาก

ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น หน่วยงานทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันในการแก้ไขปัญหา และข้าราชการผู้ที่เป็นกลไกสำคัญในการนำนโยบายรัฐบาลไปปฏิบัติในพื้นที่นั้น จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเรื่อง “ความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้” ขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คมสิทธิ์ สุริยวรรณ

ตุลาคม 2539